

૬ જાન્યુઆરી ૨૦૧૯ - મહિલામંડળ - ઉત્તર પત્ર - ગુણ - ૧૦૦

શ્રેણી - ૭

પ્રશ્ન ૧ સમાધિક અને પ્રતિક્રમણના આધારે જવાબ લખો.

(૩૦)

(ક) નીચેની પાઠપૂર્તિ કરો.

(૫)

૧. કાએણં નફાસિયં નપાલિયં નતીરિયં
૨. પડિપુન્નં ને આઉયં સંસુદ્ધં
૩. વિસાસિયં સમયં અણુમયં

(ખ) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો.

(૫)

૧. ચિંતન કરવાને માટે
૨. બોધિ-સમકિત રૂપ ધર્મનો લાભ
૩. રખે ! તરસ લાગે
૪. નિવર્તુ ધું
૫. અનાચારના વિશે
૬. અઢી દ્વીપ
૭. અંગીકાર કરું છું
૮. પોતે રાગ-દ્વેષને જિતનારા
૯. પોતાના જમણા કાનથી શરૂ કરીને
૧૦. સૂત્રરૂપ આગમ

(ગ) નીચેના શબ્દોના માગધી અર્થ લખો.

(૫)

૧. પુઢવિકાએણં	૪. દવ્વ વિહિં
૨. એગવિહેણં	૫. ભય સન્નાએ
૩. અભય દયાણં	

(ઘ) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. જે વસ્તુઓને સાધુ-સાધ્વી વહોરી લીધાં પછી પાછી આપતા નથી, તેને અપાઢિયારી વસ્તુઓ કહે છે. જે વસ્તુઓને સાધુ-સાધ્વીજી વહોરી લીધાં પછી પોતાના ઉપયોગમાં લઈને પાછી આપી દે છે, તેને પાઢિયારી વસ્તુઓ કહે છે.
૨. ૫ અણુવ્રતના ૨૫, ૩ ગુણવ્રતના ૩૦, અને ૪ શિક્ષાવ્રતના ૨૦, કુલ મળીને ૭૫. “તપના અતિયાર - ૫.
૩. પાંચમાં શ્રમણ સૂત્રમાં “જં સંભરામિ, જં ચ ન સંભરામિ, જં પડિક્કમામિ, જં ચ ન પડિક્કમામિ, તસ્સ સવ્વસ્સ, દેવસિયસ્સ, અઠયારસ્સ, પડિક્કમામિ” શબ્દ દ્વાર સર્વ અતિયારોનું પ્રતિક્રમણ બતાવ્યું છે.

(૧) નીચેના કામ કરે તો કયા મિથ્યાત્વ લાગે ?

૧. લૌકિક મિથ્યાત્વ
૨. અવિનય મિથ્યાત્વ
૩. લોકોત્તર મિથ્યાત્વ
૪. જીવને અજીવ શ્રદ્ધે તે મિથ્યાત્વ

૫. યતિધર્મ દશ છે. (૧) ખંતિ (૨) મુત્તિ (૩) અજજવે (૪) મદ્વે (૫) લાધવે (૬) સચ્ચે (૭) સંજમે (૮) તવે (૯) અક્રિયણે (૧૦) બંભચેર વાસે.

(ચ) નીચેના આંકડા શું સૂચવે છે? કોઈ પણ જવાબ સાચો ગણાશે. (૫)

૧. ૮૪ લાખ જીવો યોનિ	૬. જીવના ભેદ, જ્ઞાનના અતિયાર
૨. દેવલોક	૭. અસંયમ
૩. પાપસ્થાનક	૮. મિથ્યાત્વ
૪. કષાય, મંગલ	૯. પંચ પરમેષ્ઠીના ગુણ
૫. વિહરમાન તીર્થંકર	૧૦. બંધન

પ્રશ્ન-૨ : ગતાગતના આધારે જવાબ લખો. (કોઈપણ ૧૦) (૨૮)

(ક) નીચેના પાંચોના જવાબ લખો. (૧૦)

૧. નારકી ૭, તિર્યચ ૨૪, મનુષ્ય ૧૦૧, દેવતા ૮૮ કુલ ૨૩૧
૨. ૨૫ ભવનપતિ, ૨૬ વાણવ્યંતર, ૧૦ જ્યોતિષી, ૧/૨જું દેવલોક, ૧લું કિલ્વીષી કુલ ૬૪ દેવ.
૩. જીવના ૫૬૩ ભેદ અથવા મોક્ષ.
૪. ત્રણ વિકલેન્દ્રિયમાંથી નીકળીને મનુષ્ય થયેલ જીવ તે ભવમાં સાધુ થઈ શકે પણ કેવળી ન થાય.
૫. ૧ થી ૬ નરક, ૩જા ૮ મા દેવલોકના દેવ, ૯ લોકાંતિક તથા ૨/૩ કિલ્વીષિક દેવની ગત ૪૦ ભેદની છે.
૬. ૧ થી ૫ નરકનો નીકળેલો.
૭. મિથ્યાત્વ, સ્ત્રીવેદ, પુરુષવેદની.
૮. ૨જી નરક, ૩જા દેવલોકથી ૫ અનુત્તર વિમાન સુધી.
૯. હેમવયના જુગલિયા ૧લું કિલ્વીષી સુધી અને હરિવાસના જુગલિયા ૨ દેવલોક સુધી.
૧૦. ૩ વિકલેન્દ્રિયની
૧૧. તેઉકાય - વાયુકાય મરીને મનુષ્ય ન થાય. નિયમા તિર્યચ જ થાય.

(ખ) નીચેના જીવોની સંપૂર્ણ ગતાગત લખો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૫)

૧. આગત :
૧૮-૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્ય/ ૩ સંજી તિર્યચના પર્યાપ્તા. ભૂજપર/ ખેચર વર્જીને.
ગત :
૪૦ : ૧૫ કર્મભૂમિના મનુષ્ય ૫ સંજી તિર્યચના આ ૨૦ ના અપ/પર્યાપ્તા.
૨. આગત :
૨૦ : ૧૫ કર્મ ભૂમિના મનુષ્ય પર્યાપ્ત, ૫ સંજી તિર્યચના પર્યાપ્ત
ગત :
૧૫+૫ ના અપર્યાપ્તા
૩. આગત :
૧૭૯ : મોટી લટ, ૧૦૧ સંમૂ. અપર્યાપ્તા, ૩૦ : ૧૫ કર્મ અપર્યાપ્તા
૪૮ તિર્યચ
ગત :
૧૭૯
૪. ૨૭૫ : ૧૭૯ માંથી તેઉ/વાયુના, ૮ ભેદ વર્જીને ૧૭૧, ૮૮ દેવના પર્યાપ્તા, પ્રથમ ૫ નરકના પર્યાપ્તા.
ગત :
૭૦ : ૧૨ દેવલોક, ૯ લોકાંતિક, ૯ ગ્રેવેયક, ૫ અનુત્તર વિમાન- એ ૩૫ ના અપર્યાપ્તા.
૫. આગત :

૩૮ : વૈમાનિકના ૩૫ ભેદ, પ્રથમ ૩ નરકના પર્યાપ્તા.

ગત :

મોક્ષ

૬. આગત :

૧૭૯ : મોટી લટ

ગત :

૩૯૫ : ૫૬ અંતરદ્વીપના મનુષ્ય, ૫૧ જાતિના દેવ, ૧લી નરક એમ ૧૦૮ના અપર્યાપ્તા. એ

૨૧૬+૧૭૯ની લટ.

(ગ) માત્ર હાં કે ના લખો

(૩)

(૧) (૧) હા (૨) ના (૩) હા (૪) ના (૫) હા (૬) હા.

પ્રશ્ન ૩ શ્લાઘનીય મહાપુરુષોને આધારે જવાબ લખો. મને ઓળખો ?

(૨૮)

૧. શ્લાઘનીય મહાપુરુષો	૮. વાસુદેવ
૨. તીર્થંકર ચક્રવર્તી, વાસુદેવ	૯. તીર્થંકર
૩. વાસુદેવ, પ્રતિવાસુદેવ	૧૦. બળદેવ
૪. ચક્રવર્તી	૧૧. સ્ત્રીરત્ન
૫. પ્રતિ વાસુદેવ	૧૨. ચક્રવર્તી
૬. વાસુદેવ	૧૩. ૬૩ શલાકા પુરુષો
૭. ચક્રવર્તી	૧૪. છ આરાનો

પ્રશ્ન ૪ વ્યવહાર સમક્તિના આધારે જવાબ લખો.

(૧૫)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. વચન શુદ્ધતા : વચનથી અરિહંત દેવ, ધર્મગુરુ અને કેવળી પ્રરૂપિત ધર્મના જ ગુણાકીર્તન કરે. બીજા સરાગી દેવ. ગુરુ કે ધર્મના ગુણગ્રામ ન કરે.
વિતિગિચ્છા : ધર્મકરણીના ફળમાં સંદેહ રાખે કે ધર્મનું ફળ હશે કે નહિ? વર્તમાન તો કાંઈ ફળ દેખાતું નથી.
૨. (૧) નિઃશંકિત : જિન પ્રવચનમાં કોઈ પણ પ્રકારની શંકા ન કરવી.
(૮) પ્રભાવના : સત્ય ધર્મની પ્રભાવના ઉન્નતિ અને પ્રચાર કરવો.
૩. જેનાથી સમક્તિની વ્યવહારથી ઓળખાણ થાય તે લિંગ, આગાર એટલે જેમાં અપવાદ માર્ગે કાર્ય કરવું પડે તે.
૪. ધર્મ રૂચિ : જે જિનેશ્વર દેવ પ્રરૂપિત શ્રુત અને ચારિત્ર ધર્મની શ્રદ્ધા છે તેને ધર્મ રૂચિ કહે છે. ક્રિયા રૂચિ:જે જ્ઞાનાદિ આચાર, સમિતિ, ગુપ્તિ આદિ ક્રિયા પાલનમાં ભાવપૂર્વક રૂચિ કરે છે તેને ક્રિયા રૂચિ કહે છે.
૫. ધર્માનુરાગ - લિંગ ૩. (૨) સંવગ - લક્ષણ પાંચ. (૩) કુશળતા - ભૂષણ ૫ (૪) બળવાનનો - આગાર છ.
૬. નિશ્ચય સમક્તિ થવા માટે અનંતાનુબંધી ક્રોધ, માન, માયા, લોભ એ ચાર અને દર્શન મોહનીયની ત્રણ સમક્તિ મોહનીય, મિથ્યાત્વ મોહનીય અને મિશ્ર મોહનીય એ મોહનીય કર્મની ૭ પ્રકૃતિનો ક્ષય કરવો જરૂરી છે.

(ખ) કોઈ પણ પાંચ સમક્તિના ફળ લખો.

(૫)

૧. સમક્તિ જીવ અંતઃ કોડાકોડી સાગરથી વધુ સ્થિતિના કર્મ બાંધતો નથી.
૨. ભવભ્રમણના કારણરૂપ મિથ્યાત્વનો નાશ કરે છે.
૩. જીવનો સંસારકાળ મર્યાદિત થઈ જાય છે.

૪. તે જીવ જઘન્ય અંતર્મુહુર્ત, ઉત્કૃષ્ટ અર્ધપુદ્ગલ પરાવર્તનમાં (અનંત કાળચક્ર) અવશ્ય મોક્ષ પામે છે.
૫. ઉત્તરોત્તર જ્ઞાન, દર્શન અને ચારિત્રની વૃદ્ધિ થાય છે.
૬. સમ્યગ્ દર્શન પ્રાપ્ત થતાં તે જીવ પોતાનું કર્તવ્ય સમજીને કુટુંબનું પાલનપોષણ કરે છે, પરંતુ તેમાં માલિકીભાવ રાખતો નથી.
૭. તેની પ્રવૃત્તિમાં પાપભીરુતા હોય છે. ઉદા. શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવ, શ્રેણીક મહારાજા.

પ્રશ્ન ૫ વાર્તાના આધારે જવાબ લખો.

(૧૦)

(ક) માત્ર હાં કે ના લખો (ખોટા વાક્ય સુધારીને લખો)

(૭)

૧. શ્રેણીક મહારાજાએ ઘોષણા કરાવી, ‘જે દિશામાં અર્જુનમાળીનો બગીચો છે તે દિશામાંથી કોઈએ નગરીની બહાર નીકળવું નહિ.’
૨. પૂર્વ દિશાના વનખંડમાં વિશાળ ચિત્રશાળા બનાવી, દક્ષિણ વનખંડમાં ભોજન શાળા, પશ્ચિમ વનખંડમાં ઔષધાલય, અને ઉત્તર વનખંડમાં અલંકાર સભા બનાવડાવી.
૩. આત્મરૂપ વસ્ત્રની શુદ્ધિ જીવદયા, સત્યવચન, અયૌર્ય, અપરિગ્રહ એમ ચાર વ્રતોથી થાય છે.
૪. કહ્યું, ‘‘હે ભગવાન! આપનો ઉપદેશ સાંભળીને મને ધર્મ પર શ્રદ્ધા થઈ છે. હું નિર્ગ્રંથ પ્રવચન પર શ્રદ્ધા કરું છું, હું આપની પાસે દીક્ષા લેવા માંગું છું.’’
૫. માતાએ ધન, વૈભવ, પાંચ ઇન્દ્રિયના ૨૩ વિષયો ભોગવવા માટે વિવિધ પ્રકારે લલચાવવા પ્રયત્ન કર્યો.
૬. કે, ‘‘આજથી જીવું ત્યાં સુધી છઠ્ઠ છઠ્ઠની તપસ્યા કરીને આત્માને ભાવિત કરતો રહીશ. પારણામાં પુષ્કરિણીના છેડાનાં ભાગમાં અચિત થયેલ સ્નાનનાં જળથી જીવનનિર્વાહ કરીશ.’’
૭. નંદ મણિયાર - જ્ઞાતા ધર્મ કથા સૂત્ર
૮. અર્જુનમાળી - અંતગડ સૂત્ર

(ખ) જોડકા જોડો.

(૩)

- ૧-ઘ, ૨-ચ, ૩-છ, ૪-ખ, ૫-ક, ૬-ગ.

પ્રશ્ન ૬

(૧૦)

૧. નાસ્તં કદા ચિદ્રુપયાસિ ન રાહુગમ્ય :
સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગ પજજગન્તિ ।
નામ્મોધરો - દર - નિરુદ્ધ - મહા - પ્રભાવઃ
સૂર્યાતિશાયિં મહિમા સિ મુનીન્દ્ર । લોકે ॥૧૭॥
૨. ત્વામામનન્તિ મુનયઃ પરમં પુમાંસ-
માદિત્ય - વર્ણ - મમલં તમસઃ પરસ્તાત્ ।
ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયન્તિ મૃત્યું
નાન્ય : શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીન્દ્ર ! પન્થાઃ ॥૨૩॥
૩. મત્વેતિ નાથ ! તવ સંસ્તવનં મયેદ -
મારભ્યતે તનુ - ધિયાપિ તવ પ્રભાવત્ ।
ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિની - દલેષુ
મુક્તા-ફલ-ધુતિ મુપૈતિ નનૂદ - બિન્દુઃ ॥૮॥
૪. વક્તું ગુણાન્ ગુણ સમુદ્ર । શશાંક કાન્તાન્
કસ્તે ક્ષમઃ સુરગુરુ - પ્રતિમોપિ બુદ્ધયા ।
કલ્યાન્ત-કાલ-પવનોદ્વત- નક- ચક્ર
કો વા તરીતુમલમમ્બુનિધિં ભુજાભ્યામ ॥૪॥

.... જય જિનેન્દ્ર